

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Ḥamishah ḥumshe torah

Bamberger, Seligmann Baer Bamberger, Seligmann Baer

Frankfurt am Main, 5665 [1904 oder 1905]

תור רפס.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8783

ספר

ר ו ת.

ר ו ת א

ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ וילך איש
 1 מבית לחם יהודה לגור בשדני מואב הוא ואשתו
 ושני בניו: ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם
 2 שני בניו מחלון וכליון אפרתים מבית לחם יהודה ויבאו
 שדני מואב והיו שם: וימת אלימלך איש נעמי והשאר
 3 היא ושני בניה: וישאו להם נשים מאכיות שם האחת
 4 ערפה ושם השנית רות וישבו שם בעשר שנים: וימתו
 5 גם שניהם מחלון וכליון והשאר האשה משני ילדיה ומאישה:
 ותקם היא וכלתיה ותשב משדני מואב כי שמעה בשדה
 6 מואב כיפקד יהוה את עמו לתת להם לחם: ותצא מן
 7 המקום אשר היתה עמה ושתי כלתיה עמה ותלכנה בדרך
 לשוב אל ארץ יהודה: ותאמר נעמי לשתי כלתיה לכנה
 8 שכנה אשה לבית אמה יעשה יהוה עמכם חסד באשר
 עשיתם עם המתים ועמדי: ותן יהוה לכם ומצאן מנוחה
 9 אשה בית אישה ותשק להן ותשאנה קולן ותבכינה:
 ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך: ותאמר נעמי לשכנה
 10 בנתי למה תלכנה עמי העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים:
 11 שכנה בנתי לכן כי זקנתי מהיות לאיש כי אמרתי יש לי
 12 תקוה גם הייתי הלילה לאיש וגם ילדתי בנים: הלהן
 13 השברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה לכלתי היות לאיש
 14 אל בנתי כי מר לי מאד מכם כי יצאה בי יד יהוה: ותשנה
 15 קולן ותבכינה עוד ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה:
 16 ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה שובי אתי
 יבמתך: ותאמר רות אל תפגעייכי לעזובך לשוב מאחריך

א. ה. יעש קי שם. יר. חסר א

כִּי אֵל-אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלָיו וּבְאֲשֶׁר תִּלְיְנִי אֵלָיו עִמָּךְ עִמִּי וְאֵלֶיךָ
 17 אֱלֹהֵי: בְּאֲשֶׁר תִּמְוֹתֵי אֲמוֹת וְשֵׁם אֶקְבֹּר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי
 18 וְכֹה יִסִּיף כִּי תִמְוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֶךָ: וְתֵרָא כִּי-מִתְאַמְצֶת
 19 הִיא לֵלְכֶת אִתָּה וְתִחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיךָ: וְתִלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם
 עַד-בּוֹאֲנָה בֵּית לַחֵם וַיְהִי כִּבְאֲנָה בֵּית לַחֵם וְתָחַם כָּל-הָעִיר
 20 עֲלֵיהֶן וְתִאמְרָנָה הִנֵּאת נַעֲמִי: וְתֹאמֶר אֵלֶיךָ אֵל-תִּקְרָאנָה
 21 לִי נַעֲמִי קְרָאן לִי מִרָא כִּי-הִמַּר שָׂדֵי לִי מָאד: אֲנִי מִלֵּאָה
 הִלְכֹתִי וְרִיקִם הִשְׁבַּנִּי יְהוָה לִמָּה תִקְרָאנָה לִי נַעֲמִי וַיְהוּה עֲנָה
 22 כִּי וְשָׂדֵי הִרְעֵ-לִי: וְתִשָּׁב נַעֲמִי וְרוֹת הַמּוֹאֲבִיָּה כִלְתָהּ עִמָּה
 הַשְּׂבָחָה מִשְׂדֵי מוֹאֵב וְהָמָּה בָּאוּ בֵּית לַחֵם בְּתַחֲלַת קִצִּיר שְׁעָרִים:
 ב 1 וְלַנַּעֲמִי מִידַע לְאִישָׁה אִישׁ נָבוֹר חֵיל מִמְשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ
 2 וְשָׁמוּ בָּעוּ: וְתֹאמֶר רוֹת הַמּוֹאֲבִיָּה אֵל-נַעֲמִי אֵלְכֶה-נָּא
 הַשְּׂדֵה וְאֶלְקַטְהָ בְּשֶׁבֶלִים אַחַר אֲשֶׁר אֲמַצָּא-חֵן בְּעֵינָיו וְתֹאמֶר
 3 לָהּ לְכִי בָתִּי: וְתִלְךְ וְתִבּוֹא וְתִלְקַט בְּשָׂדֵה אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים
 וַיִּקַּר מִקְרָהּ חֲלֻקַת הַשְּׂדֵה לְבָעוּ אֲשֶׁר מִמְשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ:
 4 וְהִנֵּה-בָּעוּ בָּא מִבֵּית לַחֵם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים יְהוָה עִמָּכֶם
 5 וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרְכֶךָ יְהוָה: וַיֹּאמֶר בָּעוּ לְנַעֲרוֹ הַנֶּצֶב עַל-הַקּוֹצְרִים
 6 לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת: וַיַּעַן הַנַּעֲרָה הַנֶּצֶב עַל-הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר
 7 נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשְּׂבָחָה עִם-נַעֲמִי מִשְׂדֵי מוֹאֵב: וְתֹאמֶר
 אֶלְקַטְהָ-נָּא וְאֶסְפְּתִי בְּעַמְרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וְתִבּוֹא וְתַעֲמֹד
 8 מֵאֵז הַבְּקָר וְעַד-עֵתָה זֶה שְׂבַתָּה הַבַּיִת מְעַט: וַיֹּאמֶר בָּעוּ
 אֵל-רוֹת הַלֹּא שָׁמַעְתָּ בָתִּי אֵל-תִּלְכִי לִלְקַט בְּשָׂדֵה אַחַר וְגַם
 9 לֹא-תַעֲבֹרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקוּן עִם-נַעֲרָתִי: עֵינֶיךָ בְּשָׂדֵה
 אֲשֶׁר-יִקְצְרוּן וְהִלְכֶת אַחֲרֵיהֶן הַלֹּא צְוִיתִי אֶת-הַנַּעֲרִים לְבַלְתִּי
 נִגְעָה וְצִמַּת וְהִלְכֶת אֵל-הַכִּפְלִים וְשִׁתִּית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאַבּוּן
 10 הַנַּעֲרִים: וְתַפֵּל עַל-פָּנֶיהָ וְתִשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה וְתֹאמֶר אֵלָיו
 11 מִדּוּעַ מִצִּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַפְרִינִי וְאַנְכִי נִכְרְיָה: וַיַּעַן בָּעוּ
 וַיֹּאמֶר לָהּ הַיָּד הַיָּד לִי כֹל אֲשֶׁר-עָשִׂית אֶת-חַמּוֹתֶיךָ אַחֲרֵי מוֹת
 אִישָׁךְ וְתַעֲזֹבִי אֶבְיָךְ וְאִמְךָ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתְּךָ וְתִלְכִי אֵל-עַם אֲשֶׁר

- 12 לא ידעת המול שלשום: ישלם יהוה פעלך ותחי משפחתך
 שלמה מעם יהוה אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת
 בנפיו: ותאמר אמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני וכי
 13 דברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת שפחתך:
 ויאמר לה בעו לעת האכל נשי הלם ואכלת מן הלחם
 14 וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד הקצרים ויצבט לה קלי
 ותאכל ותשבע ותתר: ותקם ללקט ויצו בעו את נעריו
 15 לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה: וגם של-
 16 תשלול לה מן הצבתיים ועובתיים ולקטה ולא תגערוכה:
 ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי
 17 כאיפה שערים: ותשא ותבוא העיר ותרא חמותה את
 18 אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותרה משבעה:
 ותאמר לה חמותה איפה לקטתי היום ואנה עשית יהי מברוך
 19 ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם
 האיש אשר עשיתי עמו היום בעו: ותאמר נעמי לבלתה
 20 ברוך הוא ליהוה אשר לא עזב חסדו את החיים ואת
 המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגאלנו הוא:
 21 ותאמר רוח המואביה גם כן אמר אלי עם הנערים אשר לי
 22 הדבקין עד אם בלו את כל הקציר אשר לי: ותאמר נעמי
 אל רוח בלתה טוב בתי כי תצאי עם נערותיו ולא יפגעו
 23 בך בשדה אחר: ותדבק בנערות בעו ללקט עד בלות
 קציר השעורים וקציר החטים ותשב את חמותה:
 ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש לך מנות אשר
 1 ייטב לך: ועתה הלא בעו מדעתנו אשר היית אצל
 2 נערותיו הנה הוא זרה את גרן השעורים הלילה: ורחצת
 3 וסכת ושמת שמלתך עליך וירדתי גרן אל תודעי לאיש
 4 עד בלתו לאכל ולשתות: ויהי בשכבו וידעת את המקום
 אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלותיו ושכבתו והוא יגיד

שם. יה. ב' טעמים במלה אחת שם. יט. חי' נוסף ג. ג. שמלהיך ק' שם. וירח ק'
 שם. ה. ושכבת ק'

5 לֵךְ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינָּה וְהֵאמֵר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמְרֵי
 6 אַעֲשֶׂה וְהִרְדּוּ הַגֵּרִן וְהַעֲשׂוּ כְכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָה חֲמוּתָה:
 7 וַיֹּאכַל בָּעֵז וַיִּשֶׁת וַיִּיטֵב לָבוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכֵב בְּקִצֵּה הָעֶרְמָה
 8 וְהָבֹא בַלַּט וְהַגֵּל מִרְגְּלֹתָיו וְהִשְׁכַּב: וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה
 9 וַיִּחַרְדּוּ הָאִישׁ וַיִּלְפַּת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מִרְגְּלֹתָיו: וַיֹּאמֶר
 10 מִי־אַתְּ וְהֵאמֵר אֲנִכִּי רוּחַ אֲמָתְךָ וּפְרִשְׁתְּ כִנְפֶךָ עַל־אֲמָתְךָ
 11 כִּי גֵאֵל אַתָּה: וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַיהוָה בְּתִי הַיִּמְכַּת
 12 חֲסִדֶּךָ הָאֲחֵרוֹן מִן־הָרֵאשׁוֹן לְבִלְתִּי־לָכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּלִים אִם־
 13 דָּל וְאִם־עָשִׁיר: וְעַתָּה בְּתִי אֶל־תִּירָאִי כֹל אֲשֶׁר־תֹּאמְרֵי
 14 אַעֲשֶׂה לָּךְ כִּי יוֹדַע כֹּל־שֵׁעַר עַמִּי כִּי אִשְׁתְּ חֵיל אַתְּ: וְעַתָּה
 15 כִּי אֲמַנֶּם כִּי אִם גֵּאֵל אֲנִכִּי וְגַם יֵשׁ גֵּאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי: לִינִי ו
 16 הַלַּיְלָה וְהָיָה בְּבִקְרֹא אִם־יִגְאֶלְךָ טוֹב יִגְאֵל וְאִם־לֹא יִחַפֵּץ
 17 לְגֵאֶלְךָ וַיִּגְאֶלְתֶּיךָ אֲנִכִּי חַי־יְהוָה שְׁכַבְי עַד־הַבִּקְרֹא: וְהִשְׁכַּב
 18 מִרְגְּלוֹתָיו עַד־הַבִּקְרֹא וְהִקָּם בְּמִירוֹם יָבִיר אִישׁ אֶת־רַעְיוֹנוֹ וַיֹּאמֶר
 19 אֶל־יְדוּעַ כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֵּרִין: וַיֹּאמֶר הֲכִי הַמְּשַׁפְּחֶת אֲשֶׁר־
 20 עָלֶיךָ וְאֲחֻזִּיכָה וְהִתְאַחֲזוּ בָּהּ וַיִּמַּד שֵׁשׁ־שְׁעָרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ
 21 וַיָּבֹא הָעִיר: וְהָבֹא אֶל־חֲמוּתָה וְהֵאמֵר מִי־אַתְּ בְּתִי וְהִגִּיד
 22 לָּהּ אֶת כֹּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לָּהּ הָאִישׁ: וְהֵאמֵר שֵׁשׁ־הַשְּׁעָרִים
 23 הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר אֶל־תְּבוֹאִי רִיקִם אֶל־חֲמוּתְךָ:
 24 וְהֵאמֵר שְׁבִי בְּתִי עַד אֲשֶׁר תִּדְעִין אֵיךְ יִפְּל דְבַר כִּי לֹא יִשְׁקַט
 הָאִישׁ כִּי אִם־כֹּלֵה הַדְּבַר הַיּוֹם:
 25 וְכִעֵז עָלֶיהָ הַשֵּׁעַר וַיִּשְׁכַּב שָׁם וְהִנֵּה הַגֵּאֵל עָבַר אֲשֶׁר דִּבֶּר־בְּעֵז
 26 וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁכַבְתֶּיךָ פְּלִנִּי אֶל־מִנִּי וַיִּסַּר וַיִּשְׁב: וַיִּקַּח עֲשָׂרָה
 27 אַנְשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ־פֹה וַיִּשְׁבוּ: וַיֹּאמֶר לְגֵאֵל
 28 חֲלִקֵת הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר לְאֲחֵינוּ לְאֵלִימֶלֶךְ מִכְרָה נְעַמִּי הַשְּׂכַבָּה
 29 מִשְׂדֵּה מוֹאֵב: וְאֲנִי אֲמַרְתִּי אֲגַלָּה אֲזַנְךָ לְאֵמֶר קָנָה נֶגֶד
 30 הַיֹּשְׁבִים וְנֶגֶד וְקִנִּי עַמִּי אִם־תִּגְאֵל גֵּאֵל וְאִם־לֹא יִגְאֵל הַיְגִידָה

שם. ה, אלי קרי ולא כחיב שם. יב, כחיב ולא ק' שם. יג, ל' רבתי
 שם. קמץ בוי"ק שם. יד, מרגלותיו ק' שם. יח, יחיר' שם. יז, אלי קרי
 ולא כחיב ד. כ, מלרע שם. ה, קמץ בוי"ק

לִי וְאָדָעָה כִּי אֵין זִוְלָתְךָ לְגֵאוֹל וְאֲנֹכִי אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי
 אֲנֹאֵל: וַיֹּאמֶר בְּעֵז בְּיוֹם קִנְיֹתְךָ הַשְּׂדֵה מִיַּד גַּעֲמִי וּמֵאֵת רוּת
 5 הַמּוֹאָבִיָּה אִשְׁת־הַמֵּת קִנִּיתִי לְהַקִּים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ:
 וַיֹּאמֶר הַגֵּאֹל לֹא אוֹכַל לְגֵאוֹל־לִי כִּי פֶן־אִשְׁחִית אֶת־נַחֲלָתִי גֵאֹל־
 6 לָךְ אַתָּה אֶת־גֵּאֹלְתִי כִּי לֹא־אוֹכַל לְגֵאוֹל: וְזֹאת לְפָנַי
 7 בְּיִשְׂרָאֵל עַל־הַגֵּאֹלָה וְעַל־הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל־דְּבַר שְׁלֹף אִישׁ
 8 נְעָלוֹ וְנָתַן לְרַעְיוֹ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר הַגֵּאֹל
 9 לְבָעֵז קִנְיֹת־לָךְ וַיִּשְׁלַף נְעָלוֹ: וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְזִקְנָיִם וְכָל־הָעָם
 עֲדָיִם אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קִנִּיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לְאֵלִימֶלֶךְ וְזֹאת כָּל־
 10 אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחֲלוֹן מִיַּד גַּעֲמִי: וְגַם אֶת־רוּת הַמּוֹאָבִיָּה
 אִשְׁת־מַחֲלוֹן קִנִּיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהַקִּים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ
 וְלֹא־יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֵּת מֵעַם אַחֲזִי וּמִשְׁעַר מְקוֹמוֹ עֲדָיִם אַתֶּם
 הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר וְהַזְּקֵנִים עֲדָיִם יִתֵּן יְהוָה
 11 אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וְכִלְאָה אֲשֶׁר בָּנּוּ שְׂתוּתָם
 אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעָשָׂה חֵיל בְּאַפְרָתָה וַיִּקְרָא שֵׁם בְּבֵית לָהֶם:
 12 וַיְהִי בֵּיתְךָ כְּבֵית פֶּרֶץ אֲשֶׁר־יָלְדָה תָמָר לַיהוּדָה מִן־הַזֹּרֵעַ אֲשֶׁר
 13 יִתֵּן יְהוָה לָךְ מִן־הַנְּעָרָה הַזֹּאת: וַיִּקַּח בְּעֵז אֶת־רוּת וְתָהִי־
 לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּכָּא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ הַרְיוֹן וַתֵּלֶד בֶּן:
 14 וַתֹּאמְרָנָה הַנָּשִׁים אֶל־גַּעֲמִי בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ
 15 גֵּאֹל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל: וְהָיָה לָךְ לְמָשִׁיב נְפֶשׁ וּלְכַלְכֵּל
 אֶת־שִׁבְתְּךָ כִּי כָלְתָךְ אֲשֶׁר־אַהֲבָתְךָ יִלְדֶהוּ אֲשֶׁר־הִיא מוֹכֵה לָךְ
 16 מִשְׁכָּעָה בָּנִים: וַתִּקַּח גַּעֲמִי אֶת־הַיָּלֵד וַתִּשְׁתַּחֲוֶהוּ כַחֲזִיקָה וְתָהִי־
 17 לוֹ לְאִמָּנָת: וַתִּקְרָאנָהּ לוֹ הַשְּׁכֵנֹת שֵׁם לֵאמֹר יִלְדִבֶּן לְגַעֲמִי
 18 וַתִּקְרָאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אָבִי־יֵשׁוּ אָבִי דוֹד: וְאֵלֶּה הַתּוֹלְדוֹת
 19 פֶּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־חֲצֹרֹן: וְחֲצֹרֹן הוֹלִיד אֶת־דָּם וְדָם הוֹלִיד
 20 אֶת־עַמִּינָדָב: וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחֲשׁוֹן וְנַחֲשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־
 21 שְׁלֹמֹה: וְשְׁלֹמֹן הוֹלִיד אֶת־בְּעֹז וּבְעֹז הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד:
 22 וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יֵשׁוּ וַיֵּשֶׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד:

שם. ה, וארעה ק' שם. ה, קניח ק' שם. ה, יחיר ו' שם. ח, קמץ בויק
 שם. כב, קמץ בויק